

**Karolinska
Institutet**

Utbildningsplan för

Sjuksköterskeprogrammet, 180 hp

Study Programme in Nursing, 180 credits

Basdata

Programkod	1SJ13
Programmets namn	Sjuksköterskeprogrammet
Omfattning	180.0 hp
Gäller från	Utbildningsplanen gäller för studenter som påbörjar sina studier från och med HT13.
	Under rubriken Övergångsbestämmelser framgår vad som gäller vid en beslutad revidering av utbildningsplanen.
Datum för fastställande	2012-11-12
Fastställd av	Styrelsen för utbildning
Senast reviderad	2015-10-21
Reviderad av	Styrelsen för utbildning
Diarienummer	3-3062/2015
Behörighetskrav	Matematik 2a / 2b / 2c, Naturkunskap 2, Samhällskunskap 1b / 1a1+1a2 (områdesbehörighet A14). Eller: Matematik B, Naturkunskap B, Samhällskunskap A (områdesbehörighet 16).
Huvudområde	Omvårdnad
Examen	Sjuksköterskeexamen (<i>Degree of Bachelor of Science in Nursing</i>) Medicine kandidatexamen med huvudområdet omvårdnad (<i>Degree of Bachelor of Medical Science with a Major in Nursing</i>) Student som uppfyller fordringarna för examen skall på begäran få examensbevis.

Mål

Mål för grundnivå enligt högskolelagen

Utbildning på grundnivå ska väsentligen bygga på de kunskaper som eleverna får på nationella program i gymnasieskolan eller motsvarande kunskaper. Regeringen får dock besluta om undantag när det gäller konstnärlig utbildning.

Utbildning på grundnivå ska utveckla studenternas:

- förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar,
- förmåga att självständigt urskilja, formulera och lösa problem, och
- beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

Inom det område som utbildningen avser ska studenterna, utöver kunskaper och färdigheter, utveckla förmåga att:

- söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå,
- följa kunskapsutvecklingen, och
- utbyta kunskaper även med personer utan specialkunskaper inom området.

Mål för sjuksköterskeexamen enligt högskoleförordningen

För sjuksköterskeexamen skall studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för behörighet som sjuksköterska.

Kunskap och förståelse

För sjuksköterskeexamen skall studenten:

- visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och kännedom om aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse för yrkesutövningen,
- visa kunskap i planering, ledning och samordning av vård- och hälsoarbetet,
- visa kunskap om förhållanden i samhället som påverkar barns, kvinnors och mäns hälsa, och
- visa kunskap om relevanta lagar och författningar

Färdighet och förmåga

För sjuksköterskeexamen skall studenten:

- visa förmåga att självständigt och i samverkan med patienten och närstående identifiera vårdbehov, upprätta omvårdnadsplan samt ge vård och behandling,
- visa förmåga att hantera läkemedel på ett adekvat sätt samt kunna informera patienten om läkemedlens effekter och biverkningar,
- visa förmåga att identifiera behov av och genomföra hälsofrämjande och förebyggande arbete,
- visa förmåga att initiera metodförbättring och kvalitetssäkring,
- visa förmåga att tillämpa sitt kunnande för att hantera olika situationer, företeelser och frågeställningar utifrån individens och grupperns behov,
- visa förmåga att informera och undervisa olika grupper samt att genomföra handledande uppgifter,
- visa förmåga att muntligt och skriftligt redogöra för och diskutera åtgärder och behandlingsresultat med berörda parter samt i enlighet med relevanta författningar dokumentera dessa,
- visa förmåga till lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper, och
- visa förmåga att kritiskt granska, bedöma och använda relevant information samt att diskutera nya fakta, företeelser och frågeställningar med olika målgrupper och därmed bidra till utveckling av

yrket och verksamheten.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För sjuksköterskeexamen skall studenten:

- visa självkänedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga att med helhetssyn på människan göra åtgärdsbedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna,
- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot patienter och deras närstående, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens.

Mål för kandidatexamen enligt högskoleförordningen

Kunskap och förståelse

För kandidatexamen skall studenten:

- visa kunskap och förståelse inom huvudområdet för utbildningen, inbegripet kunskap om områdets vetenskapliga grund, kunskap om tillämpliga metoder inom området, fördjupning inom någon del av området samt orientering om aktuella forskningsfrågor.

Färdighet och förmåga

För kandidatexamen skall studenten:

- visa förmåga att söka, samla, värdera och kritiskt tolka relevant information i en problemställning samt att kritiskt diskutera företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att självständigt identifiera, formulera och lösa problem samt att genomföra uppgifter inom givna tidsramar,
- visa förmåga att muntligt och skriftligt redogöra för och diskutera information, problem och lösningar i dialog med olika grupper, och
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt arbeta inom det område som utbildningen avser.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För kandidatexamen skall studenten:

- visa förmåga att inom huvudområdet för utbildningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter,
- visa insikt om kunskapens roll i samhället och om människors ansvar för hur den används, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att utveckla sin kompetens.

Mål för programmet vid Karolinska Institutet

- Studenten skall visa färdigheter och värderingsförmåga i omvårdnaden av patienter med olika sjukdomar och ohälsotillstånd, baserat på kunskaper om människokroppens struktur och funktion vid normala förhållanden samt vid patologiska tillstånd.
- Studenten skall visa kunskap och förståelse, färdighet och förmåga att medverka i patientsäkerhetsarbete samt kunna delta i och bedriva förbättringsarbete inom vården.
- Studenten skall utifrån ett professionellt förhållningsätt visa kunskap, förståelse och färdighet om hur olika livsbetingelser kan inverka på såväl individers som grupper hälsa och ohälsa samt kunskap om en vårdande relation, beaktande etiska, emotionella, sociokulturella och existentiella aspekter.
- Studenten skall visa kunskap om och kunna tillämpa evidensbaserad omvårdnad baserad på omvårdnadsforskning och forskning från närliggande discipliner.
- Studenten skall visa kunskap om och förståelse för om de specifika aspekter som det kan innebära

att yrkesmässigt verka i en storstadsmiljö jämfört med andra befolkningsregioner avseende såväl befolkningens särskilda livsvillkor som hälso- och sjukvårdens förutsättningar.

- Studenten skall visa kunskap om olika yrkesgruppers kompetenser och kunna verka för och vara delaktig i väl fungerande interprofessionellt teamarbete samt visa ett professionellt förhållningssätt i ledarskap och samordning av omvårdnadsarbetet.
- Studenten skall visa kunskap och förståelse om internationella förhållanden och förmåga att verka på en mångkulturell och internationell arbetsmarknad.

Innehåll och upplägg

Sjuksköterskeprogrammet omfattar totalt 180 högskolepoäng varav kurser i omvårdnad utgör huvuddelen. Övriga kunskapsområden är medicin, folkhälsovetenskap samt samhälls- och beteendevetenskap. Utbildningen är till stora delar organiserad i integrerade kurser där både teori och praktik inom hälso- och sjukvårdens olika verksamheter ingår.

För att tydliggöra hur utbildningens ingående delar relaterar till varandra och till utbildningens övergripande mål är utbildningen indelad dels i tre på varandra följande teman (se nedan), dels av kursövergripande moment som studeras under utbildningen och relateras till omvårdnadens centrala begrepp. Dessa moment är etik, sociokulturella aspekter inklusive genus, patientsäkerhet, interprofessionellt samarbete samt vetenskaplig teori och metod. Momenten tydliggörs i de ingående kursernas lärandemål. Genom hela utbildningen sker vetenskaplig, professionell och personlig utveckling som beskrivs under rubrikerna *Vetenskaplig utveckling* respektive *Professionell och personlig utveckling*.

Utbildningens uppdelning i teman

Tema år 1. Människa och hälsa

Sjuksköterskans profession, omvårdnadsprocessen, forskningsprocessen och människan i ett livscykelperspektiv är i fokus under första året. Sjuksköterskeprofessionens tradition och omvårdnadsämnets akademiska utveckling nationellt och internationellt studeras.

Innebörden av omvårdnadens centrala begrepp; människa, hälsa, miljö och omvårdnadshandling/relation, behandlas. Olika perspektiv på hälsa introduceras. Människans grundläggande behov och sårbarhet i livets övergångar samt miljöns betydelse för hälsa och ohälsa studeras. Kunskap om att etablera och vidmakthålla en omvårdande relation introduceras med särskilt fokus på kommunikationens betydelse och ett etiskt förhållningssätt.

Betydelsen av ett vetenskapligt förhållningssätt betonas och vetenskaps- och kunskapsteoretiska begrepp och termer studeras. Forskningsprocessens olika delar introduceras med fokus på informationssökning, problemformulering och vetenskapligt skrivande.

Grundläggande kunskaper om människans anatomi och fysiologi, mikrobiologi, hygien och farmakologi studeras och utgör en grund för att genomföra patientsäker omvårdnad i verksamhetsförlagd utbildning (VFU). Innan studenten påbörjar verksamhetsförlagd utbildning studeras läkemedelshantering och läkemedelsberäkning.

För att få en inblick i sjuksköterskeyrket ingår tidigt under utbildningen en veckas fältstudier inom vårdverksamhet. Den verksamhetsförlagda utbildningen i termin 2 är förlagd till kommunal och privat hälso- och sjukvård där studenten tillämpar sina teoretiska kunskaper för att identifiera patientens omvårdnadsbehov och hälsoresurser, utföra evidensbaserad omvårdnad samt träna grundläggande sjukvårdsteknik.

Tema år 2. Människan vid ohälsa och sjukdom

Temat betonar människan i behov av hälso- och sjukvård beaktande emotionella, fysiska och existentiella reaktioner på ohälsa och sjukdom och behov av omvårdnad. Att vara beroende av vård samt att vara närstående är i fokus. Studenten fördjupar sina kunskaper om ohälsa och sjukdom med fokus på

omvårdnad ur ett sociokulturellt perspektiv inklusive genus. Relationens betydelse vid omvårdnadshandlingar som syftar till att trösta, lindra lidande samt bidra till behandling och bot studeras. Även miljös betydelse för att främja eller motverka hälsa studeras.

Under de verksamhetsförlagda momenten tillämpar och tränar studenten sina kunskaper inom somatisk vård, öppenvård, hemsjukvård och psykiatrisk vård. I dessa moment ingår även olika strategier och teorier som synliggör familjens resurser att hantera olika livssituationer. För att fördjupa förståelsen för ett evidensbaserat synsätt och dess betydelse för omvårdnad tränar studenten att kritiska granska relevanta vetenskapliga studier.

Studenten fördjupar sin förståelse för forskningsprocessens olika faser med betoning på datainsamlingsmetoder och dataanalys utifrån omvårdnadens centrala begrepp. Studenten tillämpar även sina kunskaper genom att i termin 4 genomföra en mindre empirisk studie. Betydelsen av ett etiskt förhållningssätt fördjupas genom att studenten identifierar både forskningsetiska aspekter i forskningsprocessen samt etiska aspekter i en omvårdande relation med patient och/eller närstående.

Tema år 3. Människan vid ohälsa och sjukdom i komplexa vårdssystem.

I detta tema är omvårdnad vid akuta sjukdomstillstånd och vård av äldre med komplexa omvårdnadsbehov i fokus. Studenten fördjupar sin förmåga att inom komplexa vårdssystem identifiera och stödja människans sårbarhet och behov av omvårdnad i olika övergångar (transitions) relaterade till utveckling, hälsa och sjukdom under förändrade livsförhållanden. Under den verksamhetsförlagda utbildningen i akutsjukvård tränar och fördjupar studenterna sin förmåga att vid akuta sjukdomstillstånd identifiera, bedöma och åtgärda patientens komplexa behov av omvårdnad. I termin 6 fördjupar och tillämpar studenten sina kunskaper om åldrandet och den äldre multisjuka människans komplexa omvårdnadsbehov och rehabilitering. För att möta de läkemedelsrelaterade problem som särskilt utmärker den äldre människans situation ingår även undervisning i klinisk farmakologi. Sjuksköterskans arbetsledande funktion, teamarbete, pedagogik, handledning samt organisation och hälsoekonomi fördjupas och tillämpas under de verksamhetsförlagda utbildningsmomenten där studenten också kritiskt granskar och reflekterar över verksamhetens kvalitets- och utvecklingsarbeten.

Under utbildningens sista termin ingår även två veckors interprofessionell verksamhetsförlagd utbildning på en klinisk utbildningsavdelning eller mottagning där studenter från olika utbildningsprogram tillsammans under handledning leder vårdarbetet och tränar interprofessionellt teamarbete.

Under sista året ingår en valbar kurs omfattande 7,5 hp där studenten ges möjlighet till att fördjupa sig inom ett ämnesområde som han/hon finner särskilt intressant för sin kommande yrkesfunktion. I termin 6 sker sedan en ämnesfördjupning genom författande av ett examensarbete omfattande 15 hp. Genom examensarbetet fördjupas den vetenskapliga skolningen och studentens förmåga till kritiskt förhållningssätt och argumentation examineras genom opponentskap och försvar.

Under år 2 och 3 ges möjlighet att verka i en internationell miljö genom utbytesstudier med Karolinska institutets samarbetspartners i Europa och övriga världen.

Vetenskaplig utveckling

Alla kurser genomsyras av forskningsprocessen och det evidensbaserade tankesättet genom att studenten kritiskt granskar och värderar såväl vetenskap som beprövad erfarenhet. Vetenskapsteori och metod integreras i flera kurser under utbildningen.

I termin 1 ges en introduktion till informationssökning, vetenskapsteori och vetenskaplig metod. Forskningsprocessen och den vetenskapliga tidskriftsartikelns struktur presenteras. Målsättningen är att studenten ska utveckla ett vetenskapligt och kritiskt förhållningssätt för att kunna värdera och följa områdets kunskapsutveckling.

Under termin 2 studeras forskningsdesign, datainsamlingsmetoder och forskningsetiska aspekter.

Dessutom tränar studenten att identifiera, avgränsa och formulera ett omvårdnadsrelevant problem.

Under termin 3 och 4 fördjupar studenten sina kunskaper i vetenskapsteori och metod, med fokus på dataanalysmetoder. I termin 4 genomför studenten en mindre empirisk studie. Kritisk reflektion och analys tränas fortlöpande genom granskning av vetenskapliga publikationer avseende aktuell evidensbaserad omvårdnad.

Under termin 6 granskar och värderar studenten omvårdnadens kvalitet i relation till kvalitetsriktlinjer och författningar. Termin 6 avslutas med att studenten fördjupar och integrerar sina teoretiska och praktiska kunskaper i huvudområdet omvårdnad samt sina kunskaper i vetenskapsteori och metod genom att självständigt, i par om två studenter, genomföra ett examensarbete. Målet är att studenten ska få förståelse för hur forskningsresultat kan tillämpas i omvårdnadsarbetet och därmed få beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Studentens förmåga att kritiskt granska och argumentera examineras genom opponentskap och försvar.

Professionell och personlig utveckling

För att synliggöra och stödja studentens utveckling från nybörjarstudent till professionell och kompetent sjuksköterska har moment med särskilt fokus på den personliga och professionella utvecklingen samlats under beteckningen professionell utveckling avseende:

- Sjuksköterskerollen i samhället
- Sjuksköterskerollen i patientmötet
- Sjuksköterskan i interaktion med andra och interprofessionellt samarbete
- Ledarskap
- Självstyrt lärande

I termin 1 introduceras studentportfölj som ett verktyg för att stödja egen personlig och professionell utveckling under utbildningen. Vidare ingår reflektion, kontinuerlig självskattning av sjuksköterskekompetenser, mentorskap i grupp under hela utbildningen samt stödaktiviteter i studieteknik och vetenskapligt skrivande.

Verksamhetsintegrerat lärande

Verksamhetsintegrerat lärande, VIL, är ett samlingsbegrepp för de pedagogiska modeller som bygger på samverkan och integrering mellan högre utbildning och arbetsliv. VIL kan ske i form av verksamhetsförlagd utbildning (VFU), studiebesök, auskultation, hospitering eller fältstudier inom öppen och sluten hälso- och sjukvård, omsorg eller annan relevant verksamhet.

Verksamhetsintegrerade moment ingår i de flesta kurser. En del moment är organiserade som sammanhållen verksamhetsförlagd utbildning med möjlighet till studiebesök/fältstudier inom olika verksamheter. Andra moment sker i kliniska träningscentra och på kliniska undervisningsavdelningar/mottagningar på sjukhus samt inom öppen- och äldreomsorg. Inom sådana verksamheter sker samverkan med studenter från andra utbildningsprogram under interprofessionella former.

Den verksamhetsintegrerade utbildningen omfattar cirka hälften av utbildningen, varav VFU utgör 38-41 veckor beroende på inriktning av valbar kurs. VFU sker huvudsakligen på sjukhus, inom öppenvård och inom kommunal hälso- och sjukvård och genomförs i utbildningens samtliga sex terminer.

Syftet med den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) är att studenten ska integrera och tillämpa sina kunskaper samt utföra och leda omvårdnadsarbete som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. I den verksamhetsförlagda utbildningen får studenten möjlighet att under handledning utveckla sin yrkesroll och sitt professionella förhållningssätt. Kraven på kunskaper, färdigheter, förmågor och förhållningssätt inom sjuksköterskans ansvars- och kompetensområde höjs successivt.

Progression i utbildningen

Progression inom huvudområdet omvårdnad kan övergripande beskrivas som att initialt förvärvar studenterna förmåga att förstå och beskriva grundläggande behov i olika skeden av livet och vid olika tillstånd av sjukdom och ohälsa. Utifrån allt mer avancerad analys och bedömning baserad på vetenskap och beprövad erfarenhet planläggs omvårdnaden och allt mer medvetna prioriteringar görs. I ett senare skede genomför studenten allt mer riktade omvårdnadshandlingar inom ramen för en omvårdande relation och ett etiskt förhållningssätt.

Progressionen under utbildningen sker genom att ökande krav ställs från termin 1 till termin 6. Detta sker genom en ökad komplexitet i kursinnehåll och ökad självständighet i studierna.

Kraven uttrycks genom att:

- problembearbetning relateras till ökande förmåga att beskriva, bedöma, analysera, kritiskt granska och utvärdera problem från enkla till komplexa situationer
- studenten visar ökad kunskap, förmåga, självinsikt och färdigheter att hantera de situationer hon/han möter som blivande sjuksköterska
- studenten utvecklar ett professionellt förhållningssätt och förstår olika yrkesgruppers kompetenser i teamarbetet
- studenten visar ökad förmåga att ta ansvar för, bedöma och styra sitt eget lärande

Pedagogik och examination

Den pedagogiska grundidén för sjuksköterskeprogrammet vid Karolinska Institutet är att förbereda studenten för kontinuerligt lärande vilket kännetecknas av aktivt kunskapssökande och dialog. Den bärande grundidén utgår från forskningsprocessen vilket innebär att studenten tillsammans med andra studenter definierar problem, utifrån de övergripande målen formulerar inlärningsmål samt söker, analyserar och värderar kunskap. Studenterna förväntas medverka aktivt i olika lärandesituationer och ta ansvar för det egna lärandet. Med stöd av aktiv handledning kan studenterna utveckla ett självstyrt lärande som ger beredskap för kontinuerligt lärande, även efter utbildningens slut.

Den pedagogiska referensramen utgår från en syn på lärande som innebär att studenten för att uppnå meningsfullhet i lärandet konstruerar sin förståelse och sin kunskap genom aktiv bearbetning av aktuell kunskap. Meningsfullhet är drivkraften i lärandet vilket innebär att motivationen till lärande stimuleras genom fokusering på den kommande professionen.

Examination sker kontinuerligt under kursernas gång. Examinationen fungerar som återkoppling till studenten och läraren över uppnådda lärandemål. Resultat av examination avgör om studenten bedöms ha inhämtat tillräckliga kunskaper och färdigheter inom det aktuella området.

Kliniska examinationer, där studenten ska visa på förvärvade kunskaper, förmågor, färdigheter och förhållningssätt, sker kontinuerligt under utbildningen.

I termin 6 ingår en examination i professionell kompetens. Examinationen består av två delar; en patientsimulering på kliniskt träningscentra och en skriftlig webbaserad tentamen.

Övergångsbestämmelser

--

Övriga riktlinjer

Betygsskala

Som betyg används uttrycken Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd. För kursen *Interprofessionellt*

teamarbete används uttrycken Underkänd eller Godkänd. Annan betygsskala kan förekomma på valbara eller programöverskridande kurser. Betygsskalan framgår av kursplan.

Undervisningsspråk

Undervisningsspråket är svenska men kurser på engelska kan förekomma. Engelsk- och svenskspråkig litteratur används.

Särskilda behörighetskrav till kurs inom program

Inom programmet finns särskilda behörighetskrav till programmets kurser. Behörighetskraven går att hitta i kursplanerna. I de fall där kraven är kopplade till uppflyttning till högre termin, finns dessa behörighetskrav även beskrivna på programwebben. Det kan även finnas särskilda behörighetskrav inom en termin om en kurs kräver vissa förkunskaper.

Riktlinjer för att avbryta verksamhetsförlagd utbildning under pågående kurs

En students verksamhetsförlagda utbildning (VFU) kan omedelbart avbrytas om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskeras. Hur denna typ av ärenden handläggs ska framgå av kursplanen.

Om den verksamhetsförlagda utbildningen avbryts på detta sätt ska en individuell handlingsplan upprättas där det framgår vilka aktiviteter och kunskapskontroller som krävs innan studenten ges möjlighet till fortsatt VFU.

Studieplan med ingående kurser

Termin	Kursbenämning	Högskolepoäng	Huvudområde	Nivå och progression (om huvudområde)	Verksamhetsförlagd utbildning
1 <i>Tema 1</i>	Sjuksköterskans profession och omvårdnad som vetenskap	18	Omvårdnad	Grund (G1)	x
1 <i>Tema 1</i>	Den friska människans anatomi och fysiologi	12	--	Grund	
2 <i>Tema 2</i>	Vård i ett hälsoperspektiv	30	Omvårdnad	Grund (G1)	x
3 <i>Tema 2</i>	Vård vid ohälsa och sjukdom	30	Omvårdnad	Grund (G1)	x
4 <i>Tema 2</i>	Vård vid psykisk ohälsa och sjukdom	12	Omvårdnad	Grund (G2)	x
4 <i>Tema 2</i>	Vård av barn och vuxna inom öppenvård och hemsjukvård	13,5	Omvårdnad	Grund (G2)	x
4	Vetenskapsteori och metod	4,5	Omvårdnad	Grund (G1)	
5 <i>Tema 3</i>	Vård vid akuta sjukdomstillstånd	15	Omvårdnad	Grund (G2)	x
5 <i>Tema 3</i>	Ledarskap, pedagogik och samverkan i sjuksköterskans yrkesutövning	7,5	--	Grund	
5 <i>Tema 3</i>	Valbar kurs	7,5	Omvårdnad	Grund (G2)	
6 <i>Tema 3</i>	Vård av äldre i en föränderlig livssituation	12	Omvårdnad	Grund (G2)	x
6 <i>Tema 3</i>	Interprofessionellt teamarbete	3	Omvårdnad	Grund (G2)	x
6	Examensarbete i omvårdnad	15	Omvårdnad	Grund (G2)	

Tema 1. Människa och hälsa

Tema 2. Människan vid ohälsa och sjukdom

Tema 3. Människan vid ohälsa och sjukdom i komplexa vårdssystem